

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE Wvvgz MIDDEN - NEDERLAND
20 augustus 2020 (mondelinge uitspraak 18 augustus 2020)

Zitting: 18 augustus 2020 te Lelystad

Klachtnummer: KC 2020 – 026

---

1. De klacht

De klachtmelding noemt de volgende klachten:

1. Klaagster heeft tegen haar wil een prik gekregen. Zij is het hier niet mee eens en zij wil geen nieuwe prikken.
2. Klaagster zegt dat zij nooit psychotisch is geweest
3. Klaagster is het niet eens met de opname, met de vrijheidsbeneming en medeplichtigheid aan marteling.
4. Klaagster stelt dat haar het recht op eigen voeding is ontnomen.

Klaagster verzoekt om een schadevergoeding. Zij zal een onderbouwing geven als de klacht gegrond wordt verklaard.

Klaagster heeft geen schorsingsverzoek ingediend.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 10 augustus 2020 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen. Klaagster heeft de commissie geen toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 11 augustus 2020 zijn aangeklaagden en de overige betrokkenen zoals bedoeld in artikel 9.3 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Klaagster heeft geen schorsingsverzoek ingediend.
- Op 11 augustus 2020 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 18 augustus 2020. De commissie heeft aangeklaagden verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 12 augustus 2020 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 18 augustus 2020 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klaagster, de PVP en aangeklaagden medegedeeld (telefonisch en voor zover mogelijk per e-mail).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op .....

Klaagster heeft geen inzage in haar medisch dossier gegeven. De bij de hoorzitting ingebrachte stukken zijn derhalve beperkt tot:

1. Beschikking burgemeester d.d. 29 juli 2020
2. Informatiebrief geneesheer-directeur d.d. 30 juli 2020
3. Beslissingsbrief zorgverantwoordelijke d.d. 30 juli 2020
4. Kennisgeving mondelinge uitspraak verzoek tot het verlenen van voortzetting van de crisismaatregel d.d. 31 juli 2020

Op 29 juli 2020 is klaagster met een crisismaatregel opgenomen, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, het toedienen van medicatie, het beperken van de bewegingsvrijheid en het opnemen in een accommodatie, is toegewezen. De geldigheidsduur van de crisismaatregel is van 29 juli 2020 tot en met 1 augustus 2020.

Op 29 juli 2020 heeft de zorgverantwoordelijke klaagster onderzocht en is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

Op 30 juli 2020 is aan klaagster door de geneesheer-directeur de informatiebrief overhandigd over het verlenen van verplichte zorg.

Op 30 juli 2020 heeft klaagster de beslissingsbrief van de zorgverantwoordelijke overhandigd gekregen, waarin haar wordt meegedeeld dat wordt gestart met verplichte zorg ter uitvoering van de crisismaatregel.

De verplichte zorg zal bestaan uit:

- “zoals opgenomen in de crisismaatregel.”

De zorgverantwoordelijke stelt het navolgende:

“Het gedrag van u leidt, als gevolg van een psychische stoornis, tot ernstig nadeel. Betrokkene belaagt haar familieleden en dreigt hen af te maken omdat zij haar alles zouden ontnemen. Betrokkene is van mening een schadeclaim van 200 miljoen euro uitgekeerd te moeten krijgen en is van plan grote uitgaven te doen en haar huidige woning weg te geven.”

De verplichte zorg wordt als uiterste middel verleend, waarbij de 4 hieronder genoemde punten allemaal van toepassing zijn:

- er zijn geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid;
- er zijn geen minder bezwarende (ingrijpende) alternatieven die het beoogde effect gaan hebben;
- het verlenen van verplichte zorg is evenredig, gelet op het beoogde doel en
- het is redelijkerwijs te verwachten dat de verplichte zorg effectief gaat zijn.

De zorgverantwoordelijke motiveert dit als volgt:

“Vrijwilligheid: betrokkene ontkent dat er iets aan de hand is, eerdere ambulante behandeling is getracht op te zetten maar is vruchteloos gebleken. Zij wil absoluut niet opgenomen worden en heeft geen behandeling nodig.

Subsidiariteit: ambulante hulp is getracht in te zetten maar is vruchteloos gebleken omdat patiënte met hen het contact niet aan wilde gaan.

Proportionaliteit: gelet op het gevaar wat voortkomt uit de psychotische stoornis is opname nodig om zo het direct dreigend nadeel af te wenden en kan worden ingezet op medicamenteuze behandeling van de psychotische klachten.

Doelmatig: Opname neemt het direct ernstig nadeel weg (gevaar voor anderen, acute maatschappelijke teloorgang), daarnaast is medicamenteuze behandeling in het verleden effectief gebleken.”

“De verplichte zorg wordt verleend om:
- ernstig nadeel af te wenden

Hoe kan het verlenen van verplicht zorg een ernstig nadeel afwenden?
Zoals voortvloeit uit de crisismaatregel kunnen deze vormen van verplichte zorg worden toegepast.”

Op 31 juli 2020 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad, het verzoek tot het verlenen van een voortzetting van een crisismaatregel toegewezen voor de periode van 3 weken, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding, het toedienen van medicatie, beperken van de bewegingsvrijheid en het opnemen in een accommodatie, is toegewezen. De schriftelijke beschikking is op het moment van de hoorzitting nog niet ontvangen.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter zitting een toelichting op haar klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat antwoordt zij dat zij een dubbel gevoel heeft, zij voelt zich aan de ene kant goed, maar aan de andere kant niet op haar gemak. Zij stelt dat er stappen zijn genomen die niet rechtsgeldig zijn en die haar in haar vrijheden belemmert. Zij heeft het gevoel dat zij gestraft wordt en niet wordt behandeld.

Gevraagd naar de medicatie antwoordt klaagster dat zij absoluut geen medicatie wil, omdat het niet bij haar past, niet werkt of aanslaat en omdat zij het niet nodig heeft. Klaagster zegt niet psychotisch te zijn en dat ook nooit te zijn geweest. Gevraagd naar de depotmedicatie die klaagster van augustus 2018 tot augustus 2019, dus een jaar heeft gehad, antwoordt zij dat dit veel te lang heeft geduurd, dat zij zich slecht voelde en dat het een aanslag op haar leven was.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat de klacht in de klachtmelding dat er sprake is van medeplichtigheid aan marteling meer een toelichting is, maar dat er hele rare dingen gebeuren, ook bij haar thuis en dat dit op een andere manier had gekund. Klaagster zegt hierover verder niets.

Gevraagd wat klaagster bedoeld met het ontnemen van eigen voeding antwoordt zij dat er boodschappen uit haar koelkast zijn gestolen en dat zij, gedurende de opname in de Meregaard niet naar buiten mocht om haar eigen boodschappen te doen. Zij zegt dat zij nu wel recht heeft op eigen voeding en dat dit klachtonderdeel kan vervallen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij zich belemmerd voelt en dat zij haar bedrijf niet kan opstarten.

Gevraagd of aan de psychiater en de verpleegkundig specialist vragen mogen worden gesteld antwoordt klaagster dat de psychiater helemaal niet bij haar behandeling is betrokken en dat zij er niet mee akkoord gaat dat aan de verpleegkundig specialist vragen worden gesteld. Klaagster zegt dat zij zelf wil spreken en leest vervolgens een brief voor, waarin zij voor zover van belang in deze klachtzaak, opmerkt dat zij de beslissingsbrief van 29 juli 2020 niet zou hebben ontvangen en dat zij op 31 juli 2020 geen rechter heeft gezien of gesproken. Vervolgens leest klaagster voor dat haar laptop en telefoon in beslag zijn genomen en dat dit met geweld is gebeurd, waardoor zij blauwe plekken en twee schrammen op haar rug heeft. De PVP stelt dat deze brief een reactie is op het verweerschrift van aangeklaagden en afgelopen vrijdag aan de commissie zou zijn gezonden door klaagster. De brief is echter niet ontvangen.

Gevraagd hoe het met klaagster ging in de periode voordat zij eind juli 2020 werd opgenomen antwoordt zij dat het vrij rustig was, dat zij veel thuis is geweest en dat zij het financieel niet breed heeft met een WIA-uitkering. Zij vertelt dat zij veel heeft gesolliciteerd; zij is accountmanager. Zij zegt dat zij goed contact heeft met haar familie. Enkele weken voor opname zegt zij dat er problemen waren met de burens en dat er gedoe rond haar huis was. Zij hoorde veel rare geluiden boven op het dak. Op de vraag of de politie is gekomen, antwoordt zij dat de politie alleen is gekomen om haar uit haar huis te halen. De reden hiervan is volgens haar dat zij diverse claims zou hebben ingediend.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij een groot bedrag als (letsel) schadevergoeding tegemoet kan zien en dat zij een vrijstaande villa in .... gaat kopen. Zij heeft hiervoor, zo zegt zij, een afspraak met een makelaar gemaakt voor een bezichtiging.

Gevraagd wie klaagster vertrouwt antwoordt zij dat zij na haar ontslag in 2019 éénmaal per twee weken met een mevrouw van Kwintes een gesprek had. De gesprekken zijn inmiddels in onderling overleg beëindigd, omdat, zo zegt klaagster, zij er geen baat meer bij had en het niet in haar leven paste.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd leest zij uit haar mobiele telefoon een aantal artikelen voor uit het Wetboek van Strafrecht (onder meer mishandeling, gijzeling) met de daarbij behorende straffen.

Gevraagd of de PVP een aanvulling wil geven antwoordt zij dat als de commissie de klacht gegrond verklaart klaagster ervan uitgaat dat er een schadevergoeding wordt toegekend en dat klaagster vandaag met ontslag kan gaan.

5. Weerwoord van aangeklaagden op de klacht

Ter zitting hebben aangeklaagden geen verweer gevoerd, omdat klaagster er niet mee akkoord gaat dat er aan aangeklaagden vragen worden gesteld.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken, de inhoud van de beperkte dossierstukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester op 29 juli 2020 afgegeven crisismaatregel en de door de rechtbank op 31 juli 2020 toegewezen machtiging tot voortzetting van een crisismaatregel en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel en de machtiging tot voortzetting crisismaatregel een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrief stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld. De zorgverantwoordelijke heeft zich op 29 juli 2020 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Hij heeft op 29 juli 2020 overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissing. De beslissing is op 30 juli 2020 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster een afschrift van de beslissing gegeven en haar op 30 juli 2020 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 30 juli 2020 blijkt dat klaagster bij aangeklaagde bekend is met een psychiatrische stoornis.

Klaagster heeft hier tegenovergesteld dat bij haar geen sprake is van een psychiatrische stoornis, althans dat zij niet psychotisch is en dit ook nooit is geweest. De commissie heeft daarom allereerst na te gaan of er sprake is van een stoornis van de geestvermogens zoals bedoeld in de Wvvgz.

De commissie stelt vast dat de burgemeester op 29 juli 2020 een crisismaatregel heeft afgegeven en dat de rechtbank op 31 juli 2020 een machtiging tot voortzetting van een crisismaatregel voor de periode van 3 weken heeft verleend. Verder stelt de commissie vast dat klaagster bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel niet om een second opinion heeft verzocht; althans dit is de commissie niet gebleken.

De commissie overweegt voorts dat uit de ter beschikking staande stukken blijkt dat klaagster over een langere periode door diverse psychiaters en artsen is gezien en beoordeeld en dat in de bevindingen steeds is uitgegaan van de aanwezigheid van een psychiatrische stoornis.

De commissie ziet, gelet op het bovenstaande en op de presentatie van klaagster ter zitting, geen redenen om aan de beoordeling ter zake te twijfelen en is daarom van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat er bij klaagster sprake is van een geestelijke stoornis zoals bedoeld in art. 3:1 jo. art.7:1 Wvvgz.

Wat betreft de waarborgen die voortvloeien uit de Wvvgz, onverlet of de zorg binnen of buiten een accommodatie wordt verleend, moet aan de volgende eisen worden voldaan.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie acht door aangeklaagden in de schriftelijke reactie voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder het gebruik van effectieve medicatie gedurende langere tijd een zodanig psychiatrisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar psychiatrisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit leidt tot ernstig nadeel. Er zouden mensen haar huis binnendringen om haar lastig te vallen, er hangen drones om haar huis om haar in de gaten te houden en klaagster meent dat er 's nachts technologische schermen door haar dak naar beneden dalen om haar kwaad te doen. Voorts is er sprake van acute maatschappelijke teloorgang door ernstige oordeels- en kritiekstoornissen megalomane wanen en daarmee samenhangend gevaar om financieel desastreuze beslissingen te nemen.

De commissie acht in deze situatie verder aannemelijk dat een langer uitstel van toediening van effectieve medicatie een aanmerkelijk risico op verdere vertraging in ontslag uit de accommodatie met zich zal meebrengen. Het is bekend dat het beeld minder snel dan wel slechter tot verbetering komt als behandeling langer wordt uitgesteld; dit zal de prognose negatief beïnvloeden.

In de afgelopen periode is gebleken dat het psychiatrisch toestandsbeeld van klaagster zonder inname van effectieve antipsychotica niet wezenlijk verbetert.

De commissie is daarom van oordeel dat er ook in deze zin sprake is van ernstig nadeel.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg ook aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

De commissie acht het verder van belang dat toediening van effectieve medicatie ten doel heeft het bevorderen van duurzame deelname van klaagster aan het maatschappelijke leven vanuit een positie van zo veel mogelijk zelfstandig functioneren in een geschikte woonvorm of anderszins, zonder daarbij ernstig nadeel voor zichzelf en/of derden te veroorzaken.

De commissie overweegt dat van de voorgestelde verplichte zorg mag worden verwacht dat deze bij klaagster positief effect zal hebben. Antipsychotica zijn bewezen effectief bij de behandeling van psychose en manie en eerdere verplichte zorg met medicatie is effectief gebleken.

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

De commissie overweegt verder dat over bedoelde medicatie – welk(e) middel(en) en dosering(en) - in overeenstemming met artikel 8:9 Wvvgz zoveel mogelijk dient te worden overlegd met de patiënt en overeenstemming met de patiënt dient te worden bereikt. De commissie overweegt dat uit de stukken en de verklaringen ter zitting blijkt dat er langdurig en vele pogingen zijn ondernomen om tot samenwerking met klaagster te komen. Bedoeld is een zodanige samenwerking dat klaagster op basis van vrijwilligheid voldoende effectieve medicatie ter wegneming dan wel vermindering van verschijnselen die het gevolg zijn van haar psychiatrische ziekte, inneemt of krijgt toegediend.

De commissie stelt vast dat klaagster een en andermaal ter zitting heeft verklaard geen medicijnen/antipsychotica te willen innemen of uitlatingen van gelijke strekking.

De commissie stelt daarom vast dat klaagster op dit moment niet, dan wel onvoldoende is te bewegen tot vrijwillige inname van effectieve medicatie.

De commissie is van oordeel dat behandelaren zich voldoende hebben ingespannen om de toediening van verplichte zorg te voorkomen.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie acht voorts door aangeklaagden in de schriftelijke reactie voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder opname in een accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid een zodanig psychiatrisch toestandbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagden om tot verplichte zorg over te gaan voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart het klachtonderdeel over het recht op eigen voeding als vervallen.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

Deze beslissing is genomen door:

Dhr. mr. W.P. Rijksen, voorzitter,
Dhr. drs. R.J.P. Hazewinkel, psychiater,
Mw. drs. C.J.M.M. van de Gevel, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klaagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.